

Tillæg til § 16b Miljøtilladelse

*Bondehavevej 25
8544 Mørke*

August 2025

Tillæg til §16b miljøtilladelse til kvægproduktion

i henhold til Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., nr. 1572 af 20/12/2006, med senere ændringer.

Myndighed:	Syddjurs Kommune
Afdeling:	Miljø og Klima
Virksomhedens navn:	Bondehavevej 25
Virksomhedens ejer:	Lars Jensen
Virksomhedens adresse:	Bondehavevej 25, 8544 Mørke
CVR nr.:	25530918
CHR nr.:	27836
BFE-nummer:	8642579
Type af husdyrbrug:	Dette tillæg er meddelt efter § 16b
Matrikelnr.:	14b, Lime By, Lime 13g, Lime By, Lime 3b, V. Alling By, V. Alling m.fl
Ansøger:	Ejer
Konsulent:	Rikke Skyum, Djursland Landboforening

20.08.2025

Sagsnr.
25/1837

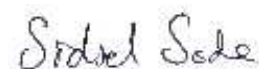
Kontaktperson
Sidsel Sode

Lundbergsvej 2
8400 Ebeltøft

Telefon 87 53 50 00

Landbrug@syddjurs.dk
www.syddjurs.dk

Syddjurs Kommune
Byggeri og Landbrug

Sidsel Sode
Biolog

Trine Jensen.....

f. Marlene Brøgger
Jordbrugsteknolog

Klagefrist udløber
den 17.09. 2025

Søgsmålsfristen udløber
den 20.02. 2026

INDHOLDSFORTEGNELSE

VILKÅRSOVERSIGT	3
SYDDJURS KOMMUNES AFGØRELSE	5
MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING	8
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	8
Indretning og drift	8
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning	9
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer mv.	10
Beliggenhed i forhold til omgivelserne	11
Husdyrbrugets ammoniakemission	12
Ammoniakdeposition til naturområder	13
Husdyrbrugets lugtemission	19
Øvrige emissioner og genepåvirkninger	20
<i>Lys, støv, støj, transport, fluer og skadedyr</i>	
<i>ind- og udkørselsforhold, rystelser</i>	
Affaldsproduktion og brugen af naturressourcer	21
Jord, grundvand og overfladevand	21
Husdyrbrugets valg af BAT – reduktion af NH ₃	24
MILJØKONSEKVENSVURDERING	26
Grænseoverskridende virkninger	26
SYDDJURS KOMMUNES SAMLEDE VURDERING	27
HØRING OG OFFENTLIGGØRELSE	27
KLAGEVEJLEDNING	27
LOVGRUNDLAG	29
BILAG	30

Bilagsoversigt

Bilag 1: Parter og andre høringsberettigede

Bilag 2: Situationsplan

Bilag 3: Produktionsarealer

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for nærmeste Natura 2000-område

VILKÅRSOVERSIGT

Generelle vilkår

1. Tillægget omfatter samtlige husdyrbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen på Bondehavevej 25, 8544 Mørke.
2. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nummer 248426 version 1 og med de vilkår der fremgår af tillægget.
3. Et eksemplar af tillægget skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Vilkår til indretning og drift af anlæg

4. Kvægproduktionen tillades drevet med produktionsarealer, staldsystemer og dyregrupper som beskrevet i tabel 1 og placeret som det fremgår af bilag 2.
5. Opsamlingsplads/malkestald (Stald 2) skal rengøres senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet.

Vilkår til placering og udformning af nyt byggeri:

6. Der må etableres kvæghold på dybstrøelse på 260 m² i Stald 7 (bygning 5 i BBR), på den i bilag 2 angivne placering.

Vilkår vedr. ammoniakemission

7. Staldafsnit skal rengøres, og der skal til stadighed være en god staldhygiejne. Fast gulv og spalter skal kontrolleres og renholdes, så det sikres at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gyllekanalerne.
8. Det skal sikres, at dybstrøelsesmætter jævnligt tilføres halm, således at de altid er tørre.

Vilkår til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

9. Evt. tankning af diesel skal foregå under opsyn. Evt. olietanke må ikke placeres, så der er risiko for tilledning til afløb
10. Beredskabet skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden.

Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe uheld.

11. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal foreligge, inden miljøtilladelsen tages i brug.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
 - b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
 - c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - d. En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Herunder oplysninger om telefonnumre til kontaktpersoner.
12. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang årligt. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Beredskabsplanens indhold og opbevaringssted skal være kendt af virksomhedens ansatte og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

SYDDJURS KOMMUNES AFGØRELSE

Afgørelse

På grundlag af det foreliggende materiale meddeler Syddjurs Kommune tillæg til miljøtilladelse til kvægproduktionen på Bondehavevej 25, 8544 Mørke. Tillægget meddeles i henhold til § 16b i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Lov nr. 1572 af 20. 12. 2006 med senere ændringer) – herefter kaldet husdyrbrugloven.

Der etableres stald i en eksisterende bygning, som ligger inden for afstandskravet til offentlig vej. Jf. § 9, stk. 3 i husdyrbrugloven gives der dispensation fra afstandskravet til offentlig vej.

Begrundelse

Syddjurs Kommune har vurderet, at det ansøgte projekt ikke påvirker omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Afgørelsen meddeles under forudsætning af, at det anmeldte og de dertil stillede vilkår overholdes. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen og de stillede vilkår i den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Omfang

Tillægget omfatter husdyrbruget på Bondehavevej 25, 8544 Mørke, der ejes af Lars Jensen. Den tidligere meddelte § 16b tilladelse af 3. september 2019 er stadig gældende. Tillægget gælder kun for det ansøgte. Afgørelsen meddeles under forudsætning af, at de stillede vilkår overholdes.

Vilkår

Ifølge husdyrbruglovens § 27 skal en tilladelse efter husdyrbruglovens § 16b indeholde vilkår om husdyrbrugets indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bebyggelse m.v., medmindre andet følger af regler fastsat i medfør af lovens § 34 a. Hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal kommunalbestyrelsen fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om tilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære en væsentlig virkning på miljøet. Kommunalbestyrelsen skal ved sin vurdering efter stk. 1 inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse, jf. § 42, stk. 2. Der er ikke sket ændringer inden for de seneste 8 år, der skal medtages i beregningerne af miljøpåvirkningerne, end den ansøgte udvidelse i dette projekt.

Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af sin vurdering fastsætte de vilkår efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1, der sikrer, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 45, stk. 1.

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 2, samt husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 45, stk. 1, nr. 2.

Vurdering af virkninger på miljøet

Afgørelser efter husdyrbrugloven er ikke omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), da denne vurdering ligger som en integreret del af tilladelsen efter husdyrbrugloven.

Syddjurs Kommune vurderer, at virksomhedens drift, under overholdelse af vilkårene i nærværende tilladelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet, herunder at de landskabelige hensyn, naboer og omgivelserne i øvrigt ikke tilsidesættes.

Udnyttelsesfrist og kontinuitetsbrud

Tillægget skal udnyttes inden for 6 år. En tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at tilladelsen er meddelt. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del.

Hvis en tilladelse efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Det er ikke hensigten, at fravigelser der skyldes naturlige produktionsudsving, brand og sygdom i besætningen betragtes som kontinuitetsbrud.

Vilkårene i denne tilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato, hvor tilladelsen tages i brug.

Meddelelsespligt

Tillægget gælder alene for det ansøgte. Der må herefter ikke ske ændring i fast placerede husdyranlæg, staldsystemer, dyretyper eller produktionsarealets størrelse, før ændringen er anmeldt til og godkendt af kommunen.

Husdyrbruget må således ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til husdyrbrugloven. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen, idet Syddjurs Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny tilladelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne tilladelse.

Andre love

Tillægget omfatter ikke andre nødvendige tilladelser end de anførte, og er ikke en tilkendegivelse af, at andre love er overholdt, for eksempel byggeloven, dyreværnsloven eller landbrugsloven. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne tilladelse. Vær opmærksom på, at for nye bygninger skal der søges byggetilladelse, og for eksisterende bygninger kan der være byggetekniske regler, fx brandkrav, der skal overholdes, for at bygningen kan godkendes til dyrehold.

Virksomheden er endvidere omfattet af § 39 i husdyrbrugloven. I henhold til denne, kan tilsynsmyndigheden påbyde bestemte foranstaltninger, såfremt virksomhedens drift medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig

forurening. Tilsynsmyndigheden kan endvidere meddele påbud, hvis husdyrbruget skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold. Kan forureningen ikke nedbringes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod fortsat drift af virksomheden eller aktiviteten.

Retsbeskyttelse

Der følger 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er stillet i tillægget, det vil sige indtil den 20.08.2033.

Generelle vilkår

1. Tillægget omfatter samtlige husdyrbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen på Bondehavevej 25, 8544 Mørke.
2. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nummer 248426 version 1 og med de vilkår der fremgår af tillægget.
3. Et eksemplar af tillægget skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING

I denne miljøtekniske redegørelse har ansøger redegjort for, hvorledes driften på ejendommen varetages. Redegørelsen er fremsendt dels via it-ansøgningssystemet dels ved fremsendelse af supplerende oplysninger til kommunen. Redegørelserne kan eventuelt være lettere redigeret af kommunen. På baggrund af redegørelsen og eventuelle supplerende oplysninger har kommunen foretaget en vurdering af de beskrevne forhold, og stillet vilkår hertil. Vurderingen og vilkårene fremgår af de specifikke afsnit.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Der søges om tillæg til tilladelsen efter § 16b i husdyrbrugloven, da der etableres yderligere produktionsareal i en eksisterende lade. Placeringen af de forskellige stalde fremgår af situationsplanen (bilag 2).

Der refereres til hovedgodkendelsen i afsnit, hvor der ikke sker ændringer i tillægget.

Indretning og drift af anlæg - produktionsareal, staldsystem og dyretype – ansøgers redegørelse

Produktionsarealerne udgøres af staldenes nettoareal. Udregning af areal samt indretningstegninger er vedlagt som bilag (se bilag 3). Udvidelsen sker i stald 7.

Tabel 1: Dyretyper og staldsystemer på ejendommens produktionsarealer.

Bygning BBR	Stald	Dyretype og staldsystem	Areal (m ²)	Produktionsareal (m ²)
10	Stald 1	Nudrift: Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	806	725
		Ansøgt: Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	806	725
2	Stald 2	Opsamlingsplads, malkestald (fast gulv)	182	-
		Opsamlingsplads, malkestald (fast gulv)	182	.*
2	Stald 3	Nudrift: Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	194	84
		Ansøgt: Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	194	84
3	Stald 4	Nudrift: Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	161	63
		Ansøgt: Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	161	63
8	Stald 5	Nudrift: Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	230	133
		Ansøgt: Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	230	133
4	Stald 6	Nudrift: Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Spaltegulvbokse	100	54
		Ansøgt: Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Spaltegulvbokse	100	54
5	Stald 7	Nudrift: Ingen drift	0	0
		Ansøgt: Alle kvæg; Dybstrøelse	286	260
	I alt	Nudrift	1673	1059
		Ansøgt	1959	1319

*Stald 2 er en opsamlingsplads og malkestald, som anvendes to gange dagligt og rengøres umiddelbart efter brug. Denne stald indgår derfor ikke i produktionsarealet.

Teknologier til ammoniakreduktion i de forskellige staldafsnit

Der er ikke valgt miljøteknologier i staldene.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i stald 1, 3, 6, 7 og blandet ventilation i stald 2, 4 og 5.

Indretning og drift af anlæg - produktionsareal, staldsystem og dyretype – kommunens vurdering

Produktionsareal, staldsystem og dyretype

Produktionens miljømæssige belastning bestemmes ud fra størrelsen af produktionsarealet, samt de angivne dyretyper og staldsystemer. Der stilles derfor vilkår til de produktionsforhold der er angivet i ansøgningsmaterialet.

Der er i stald 7 valgt flexgruppen "Alle kvæg; Dybstrøelse". Det er således tilladt uden forudgående anmeldelse at skifte mellem følgende typer i disse stalde:

- Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
- Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
- Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Teknologier i de forskellige staldafsnit

Ingen bemærkninger

Ventilation

Ingen bemærkninger.

Andet

Bondehavevej 25 ligger inden for en radius af 400 - 600 m til to andre husdyrbrug, der er ejet af ansøger. Ingen af ejendommene er forureningsmæssigt forbundne, da der er over 100 m mellem ejendommene og afstanden er længere end halvdelen af den ukorrigerede geneafstand for lugt til beboelsesbygninger.

Der stilles vilkår til at malkestalden skal rengøres senest 4 timer efter at dyrene har forladt stalden.

Vilkår til indretning og drift af anlæg

4. Kvægproduktionen tillades drevet med produktionsarealer, staldsystemer og dyregrupper som beskrevet i tabel 1 og placeret som det fremgår af bilag 2.
5. Opsamlingsplads/malkestald (Stald 2) skal rengøres senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning – ansøgers redegørelse

Gyllen opbevares i gyllebeholdere, der er godkendt i henhold til 5 års beholderkontrol. Pumpning af gylle foregår i et lukket rørsystem og neddykket i gyllebeholder. Gyllevognen/lastbil har sugetårn (ingen krav til fast plads). Gyllekanaler efterses for revner og huller.

Udbringning af husdyrgødning på ejendommens arealer reguleres af de generelle regler, der er angivet i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Gyllen udbringes ikke på frossen jord på skrående arealer ned mod vandløb.

Dybstrøelse fra stald afhentes af Bånlev Biogasanlæg. Inden afhentning lægges dybstrøelse ud i en af ensilagesiloerne.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning – kommunens vurdering

Gødning håndteres efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringningsmetoder og tidspunkter. Påvirkning af udbringningsarealerne reguleres gennem gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, som bl.a. fastsætter kvælstoflofter, fosforlofter og udbringningstidspunkter.

Der stilles vilkår om, at der først må ske omrøring af gyllebeholdere, kort tid før beholderen skal tømmes ved f.eks. udspreddning.

Der gøres opmærksom på, at det er lovpligtigt at føre logbog over flydelaget i beholdere som ikke har fast overdækning.

Håndtering af dybstrøelse

Dybstrøelse må placeres i markstakke, når det kan kategoriseres som kompost, dvs. når det har ligget på stald eller lignende i minimum 3-4 måneder i gennemsnit, og når tørstofprocenten er minimum 30 %. Kompoststakke (markstakke) må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før kompost igen må placeres på samme sted. Reglerne for markstakke fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Syddjurs Kommune vurderer, at den ansøgte produktion lever op til krav om opbevaring af husdyrgødning. Syddjurs Kommune mener ikke, at der er belæg for at stille skærpede krav til opbevaringsmåden og opbevaringskapaciteten af husdyrgødningen.

Der henvises til vilkår i hovedgodkendelsen.

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse m.v. – ansøgers redegørelse

Herunder redegøres for en række afstande, som vist i tabellen nedenfor. Afstanden er angivet fra Stald 7.

Tabel 2: Afstande i § 8 (målt fra stald 7)

	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25	146
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50	<50
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15	92
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15	8
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25	Ingen
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	61
Naboskel	Min. 30	129

Der ansøges om dispensation til offentlig vej, da der indrettes produktionsareal i en eksisterende lade.

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse m.v. – kommunens vurdering

For nybyggeri og etablering af produktionsareal i eksisterende bygninger vurderes afstandskravene i husdyrbruglovens § 8 vedr. minimumsafstande til hhv. vandforsyning, vandløb, offentlig og privat fællesvej, beboelse og naboskel m.v.

Der sker ingen anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller opføres nybyggeri i forbindelse med det ansøgte. Afstandskravene i § 8 er derfor kun vurderet i forhold til Stald 7 (BBR-bygning 5), en eksisterende maskinhal/lade, som ønskes anvendt til kvæg. Alle afstandskrav er overholdt undtagen afstandskravet til offentlig vej. Der søges om dispensation fra afstandskravet.

Dispensation

Stald 7 ligger ca. 8 m fra offentlig vej, hvor afstandskravet er 15 m. Mellem vejen og den eksisterende bygning er der beplantning, der skjuler det meste af bygningen. Bygningen ligger forskudt af Stald 6, hvori der også er kvæg. Bygning 6 ligger nærmere vejen end Stald 7. Det vil derfor ikke virke påfaldende, at der går kvæg i stald 7. Det er vurderet, at udvidelsen af dyreholdet i Stald 7 er en erhvervsmæssig nødvendighed for den ansøgte bedrift, og at udvidelsen ikke vil udgøre en væsentlig påvirkning af omgivelserne. Det er også vurderet, at det ikke er proportionelt at kræve opførelse af ny bygning, når der er en eksisterende bygning på ejendommen, der kan anvendes til dyrehold. Det stilles ikke yderligere vilkår til etableringen i Stald 7.

Vilkår til placering og udformning af nyt byggeri:

6. Der må etableres kvæghold på dybstrøelse på 260 m² i Stald 7 (bygning 5 i BBR), på den i bilag 2 angivne placering.

Beliggenhed i forhold til omgivelserne - placering af eksisterende anlæg, landskabs- og planmæssige forhold og omkringboende m.v. – ansøgers redegørelse

Der er tale om et eksisterende husdyrbrug, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Området er præget af dyrkede marker med spredte småbiotoper.

Produktionen foregår i de eksisterende bygninger, hvorfor der ikke er redegjort nærmere for påvirkning af landskabet.

Bygge- og beskyttelseslinjer

Staldanlægget er ikke beliggende indenfor beskyttelseslinjer.

Der foretages ikke nybyggeri på ejendommen, hvorfor påvirkning af landskabet ikke beskrives nærmere.

Beliggenhed i forhold til omgivelserne - placering af eksisterende anlæg, landskabs- og planmæssige forhold og omkringboende m.v. – kommunens vurdering

Kommunen skal vurdere projektet i forhold til husdyrbruglovens § 6 om forbudszoner for etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug, der medfører forøget forurening. Denne paragraf vedrører afstandskrav til nabobeboelser, byzone, sommerhusområder, områder i landzonen der er lokalplanlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Herudover vurderes

husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv. samt husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til landskabelige værdier.

Placering i forhold til husdyrlovens § 6

Husdyrbruglovens § 6 angiver, at etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Det er vurderet. Jf. tabel 3, at afstandskravene i § 6 er overholdt.

Tabel 3: Placering i forhold til husdyrlovens § 6

Område	Afstand (m)	Beskrivelse	Afstandskrav (m)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	835	Lime	50
Lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. / samlet bebyggelse	3,3 km	LP357 – Boligområde Smedebakken	50
Nabobeboelse uden landbrugspligt	325	Bondehavevej 19	50

Landskabsinteresser, bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger og fortidsminder

Da der ikke opføres nybyggeri, er der ikke vurderet på landskabsinteresser, bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger og fortidsminder.

Udpegninger i kommuneplan

Ejendommen er beliggende i et område der i kommuneplanen er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde. Det ansøgte er ikke i strid med denne udpegning.

Der kan være lovtekniske krav der skal overholdes for eksisterende byggeri, der ændrer anvendelse til stald. Nærmere oplysninger om dette, kan få ved at rette henvendelse til byggeri@syddjurs.dk

Husdyrbrugets ammoniakemission - ansøger redegørelse

Den samlede ammoniakemission fra stalde og gødningslagre er beregnet til 1.550 kg NH₃-N pr. år.

Tabel 4: Ammoniakemission fra husdyrbruget

Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Fra staldafsnit	Fra lagre	Samlet
---	-----------------	-----------	--------

Ansøgt drift	1343,7	206,4	1550,1
Nudrift	1125,3	206,4	1331,7
8-års-drift	1125,3	206,4	1331,7

Husdyrbrugets ammoniakemission – kommunens vurdering

For at staldsystemerne skal kunne opretholde den angivne ammoniakfordampning, kræves det, at både det faste gulv og spalterne renholdes, så der ikke ligger gødning, som vil medføre en øget fordampning. Det er også et krav, at dybstrøelsesmåtten kontinuerligt får tilført halm, således at den altid er tør. Der stilles derfor vilkår om, at fast gulv og spalter renholdes samt at dybstrøelsesmåtter holdes tørre.

Vilkår vedr. ammoniakemission

7. Staldafsnit skal rengøres, og der skal til stadighed være en god staldhygiejne. Fast gulv og spalter skal kontrolleres og renholdes, så det sikres at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gyllekanalerne.
8. Det skal sikres, at dybstrøelsesmåtter jævnligt tilføres halm, således at de altid er tørre.

Ammoniakdeposition til naturområder – ansøgers redegørelse

Ammoniakdepositionen til nærmeste naturområder er følgende:

Tabel 5: Ammoniakdeposition til kategori 1-3 natur

Naturkategori	Afstand fra nærmeste stald (m)	Beskrivelse	Totaldep. (kg NH ₃ -N/år)	Merdepos. 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)	Merdepos. nudrift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1-natur	12.505	Løvenholm	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur	1.526	Overdrev	0,1	0,0	0,0
Kategori 3-natur	338	Mose	0,4	0,1	0,1

Da depositionen er mindre end 0,2 kg til kategori 1 natur, er der ikke regnet på evt. kumulation.

Den omkringliggende beskyttede natur vurderes ikke at blive påvirket som følge af det ansøgte projekt.

Ammoniakdeposition til naturområder – kommunens vurdering

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 1, nr. 2, at kommunalbestyrelsen skal vurdere, om en ansøgt etablering, udvidelse eller ændring efter husdyrbruglovens § 16 b kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til bl.a. natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder.

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lagre på ca. 1550 kg N/år med en meremission på 218 kg N/ha/år.

Vurdering af påvirkninger på naturområder jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3A.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak fremgår af følgende tabel:

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. total deposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 .	Max. total deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. mer deposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

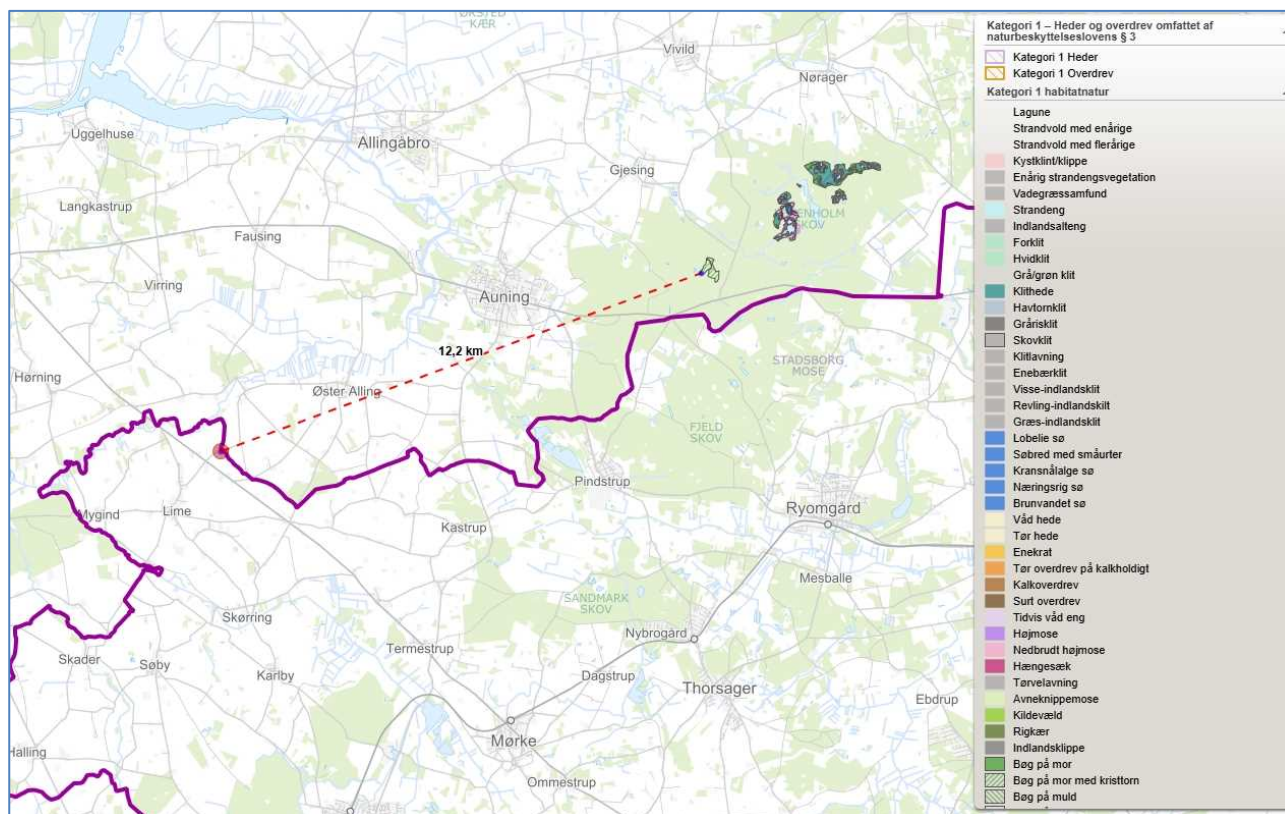
Ruheden i naturpunkterne og oplandet er vurderet i orden.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne. De er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Nærmeste kategori 1-natur er naturtypen "Bøg på mor med Kristtorn" beliggende indenfor Habitatområde nr. 43 Eldrup Skov og søer og moser i Løvenholm Skov. Området er beliggende ca. 12,2 km fra anlægget og der er beregnet en totalemission fra anlægget på 0,0 kg N/ha/år (se kortet herunder). Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Der er ingen andre husdyrbrug der skal indgå i en kumulationsberegning.

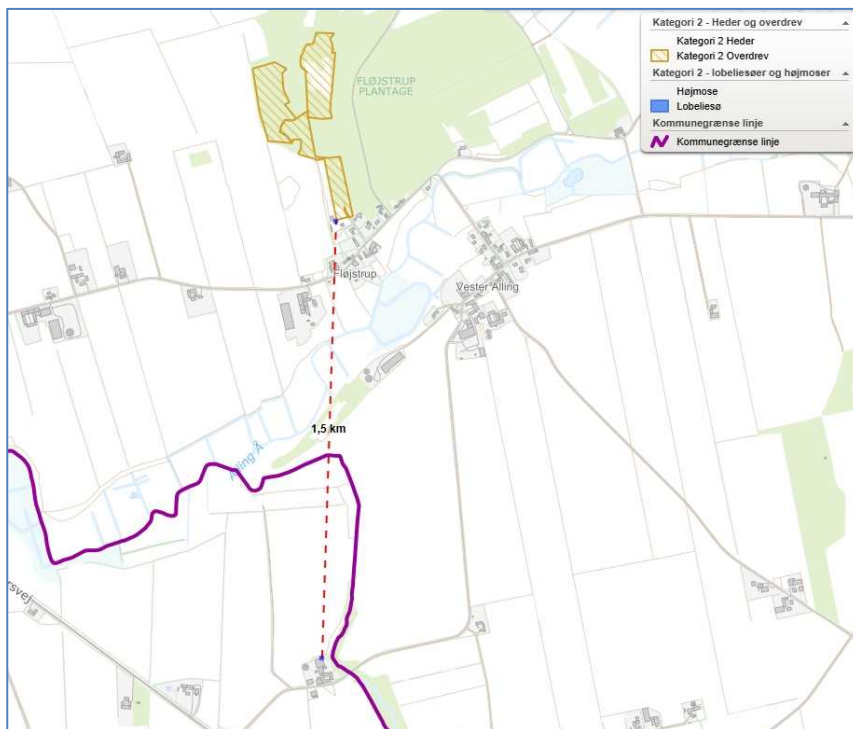
Afstand fra anlægget til nærmeste Natura 2000-område, Eldrup Skov og søer og moser i Løvenholm Skov, er ca. 12,2 km.

Der vurderes endvidere ikke at være belæg for at skærpe beskyttelsesniveauet da Syddjurs Kommune vurderer, at emission i den aktuelle beregnede størrelsesorden, ikke vil have nogen målbar effekt på bevaringsstatus for naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget, som fremgår af bilag 4. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus, tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-området og ikke mindst afstanden fra driftsbygningerne til Natura 2000-området.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur udgøres af ammoniakfølsomme områder udenfor Natura 2000-områder, nærmere bestemt højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste kategori 2 natur, et overdrev, ligger 1465 m nord for anlægget (se kortet herunder). Der er beregnet en totaldeposition på området på 0,1 kg N/ha/år og en meremission på 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Afstand fra anlægget til nærmeste kategori 2 område nord for ejendommen.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur udgøres af øvrige ammoniakfølsomme § 3-arealer, som minimum heder, moser og overdrev, samt ammoniakfølsomme skove. Ved vurderingen af, om tålegrænsen for ammoniakfølsom kategori 3-natur er overskredet, skal både totaldepositionen fra husdyrbruget og den gennemsnitlige baggrundsbelastning over de tre forudgående år inddrages.

Mose

Nærmeste kategori 3 naturområde er en mose (L592-05-mo), der ligger 338 m sydøst for anlægget (se nedenstående kort). Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste års baggrundsbelastning, er for dette område 12,0 kg N pr. ha pr. år.

Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet en totaldeposition på arealet på 0,4 kg og en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år. Den samlede ammoniakdeposition (beregnet som summen af totaldepositionen (inklusive merdepositionen) og baggrundsbelastningen) vil således være 12,4 kg N/ha/år.

Mosen ligger langs et vandløb og har områder med opadstigende grundvand, hvilket betinger forekomst af rigkær og fugtigt krat. I 2011 er mosen dog angivet som højstaude/rørsump, antageligt fordi alle de næringstolerante arter er kommet op. Ved en intensiv besigtigelse i 2022 blev naturværdien estimeret til moderat (III) og i 2011, hvor der også blev udarbejdet en 5 m cirkel, var den beregnede naturtilstand ringe (IV).

Ud fra plantelister og beskrivelser opfattes området som et vældpræget kær med kalk (blågrøn star indikerer kalk), som er tilgroet og næringsbelastet. Derfor er der taget udgangspunkt i tålegrænser for væld/rigkær/kalkrig mose.

Tålegrænseintervallet for hele mosen skønnes på baggrund af besigtigelsesdata og Ellenberg N-værdier, at være i den moderate ende af tålegrænse-intervallet for væld og rigkær dvs. den nedre tålegrænse er 18,4 kg N/ha/år.

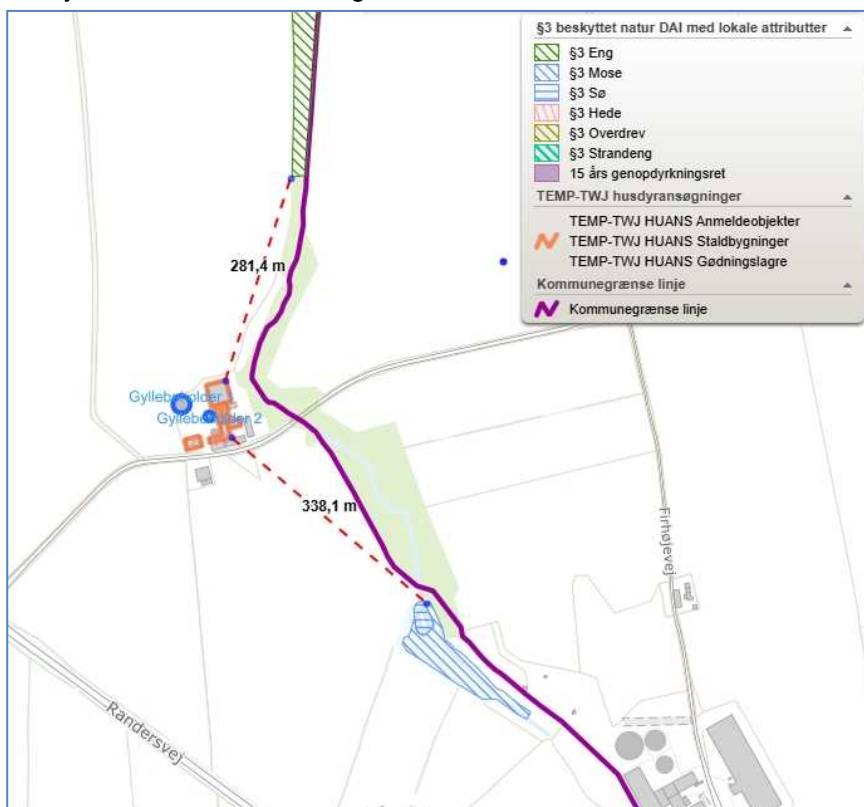
Da depositionen fra det ansøgte sammenlagt med baggrundsbelastningen ikke overskrider naturområdets nedre tålegrænse, er det vurderet, at naturområdet ikke vil blive påvirket negativt af udvidelsen.

Eng

Nord for ejendommen (ca. 280 m) ligger en § 3-eng, som modtager 10,6 kg N/ha/år i baggrundsbelastning. Der er beregnet en totaldeposition på engen på 0,5 kg N/ha/år og en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år fra anlægget. Den samlede ammoniakdeposition vil således være 11,1 kg N/ha/år. Det er vurderet, at den samlede ammoniakdeposition ikke overstiger den generelle nedre grænse for ferske enge (15 kg N/ha/år), og der som følge heraf ikke er risiko for tilstandsændringer.

Syddjurs Kommune finder ikke grundlag for at stille vilkår for husdyrbruget, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, idet merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til naturområderne er under 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år, og der som følge heraf ikke er nogen risiko for tilstandsændringer.

Beskyttelsesniveauet for kategori 3 er overholdt.

Nærmeste kategori 3 (Mose) ligger 338 m sydøst for anlægget.

Andre § 3 naturtyper + søer

Der ligger en enkelt sø i området syd for anlægget, se kortet herover. Søer er som udgangspunkt ikke ammoniakfølsomme, og forventes at være P-begrænsede. Det ansøgte må dog ikke medføre en tilstandsændring i naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder søer.

På baggrund af den lave meremission fra anlægget er det vurderet, at søen ikke vil blive påvirket af driften.

Staldanlæg i relation til Bilag IV-arter

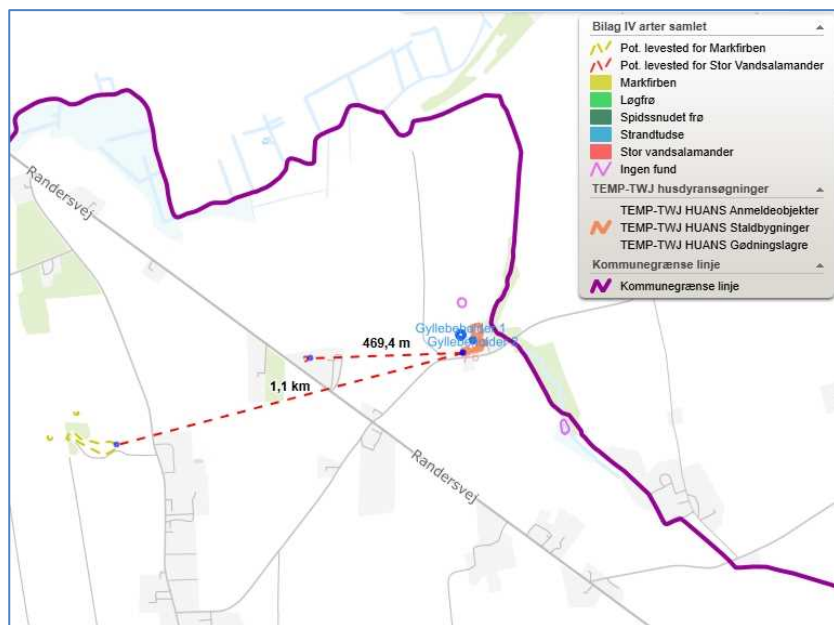
Før der træffes afgørelse om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b, skal der foretages en vurdering af, om det ansøgte, kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), jf. § 10, stk. 1, nr. 1, jf. § 7, stk. 5, nr. 2, i habitatbekendtgørelsen. Vurderingen skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Der i det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk foretaget en beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget med det ansøgte projekt til udvalgte punkter i de omkringliggende naturområder. Beregningen viser, at beskyttelsesniveauet for kategori 1-, 2- og 3-natur, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26-27 og § 29, er overholdt.

Idet ammoniakberegningen viser en meget begrænset øget udledning til naturområderne, er det ansøgers vurdering, at bilag VI-arter ikke vil blive påvirket i en negativ retning af tilpasningen af ejendommen. Kommunen vurderer, at husdyrbruget ikke direkte vil påvirke yngle- eller rasteområder for de bilag IV-arter, der kan forekomme omkring de udpegede naturpunkter og husdyrbruget.

Der er ingen registrerede bestande af Bilag IV-arter, eller potentielle levesteder i nærheden af staldanlægget. Nærmeste potentielle levested for en bilag IV-art (Stor Vandsalamander) ligger ca. 470 meter fra anlægget. Det vurderes, at dette mulige levested ikke vil blive påvirket af driften af anlægget.

I Naturbasen er der ikke registreret bilag IV-arter i en radius af 500 m fra anlægget.

Afstande til nærmeste potentielle levested for Markfirben og Stor Vandsalamander

Der er ikke registreret eller undersøgt for flagermus på ejendommen, men erfaringsmæssigt forekommer flagermus i mange landbrugsbygninger.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Det er dermed Syddjurs Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Vurderingen er lagt til grund på, at projektet indebærer, at den igangværende produktion videreføres i eksisterende, uændrede staldanlæg, at projektet alene indebærer en udvidelse på 260 m² produktionsareal i eksisterende bygning. Yngle- eller rasteområder vil derfor kun kunne påvirkes indirekte via øget ammoniakemission fra husdyrbruget, som konkret vurderes at være uden betydning, idet projektet kun medfører en meget lille forøgelse af den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget, og da beskyttelsesniveauet som fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt i forhold til den omkringliggende natur.

Rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter

Der er ingen forekomst af rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter i nærheden af bedriften indenfor den afstand, der vurderes at blive ammoniakbelastet eller på anden måde påvirket af driften. Nærmeste er set 4,1 km fra anlægget (Skræntskyggebille).

Konklusion – anlægget

Det er kommunens samlede vurdering, at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med habitatdirektivforpligtelsen og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Syddjurs Kommune vurderer ligeledes, at der ikke er belæg for at stille yderligere vilkår om ammoniakreducerende teknologi, og at det ansøgte lever op til BAT.

Afstandene i husdyrbruglovens § 7 er endvidere overholdt (mindst 10 m til kategori 1 og 2 natur).

Husdyrbrugets lugtemission – ansøgers redegørelse

Lugtemission og geneafstande fremgår af husdyrgodkendelse.dk

Geneafstanden til byzone, nærmeste samlede bebyggelse og nærmeste nabo er overholdt, hvilket er dokumenteret i ansøgningssystemet på husdyrgodkendelse.dk. De beregnede afstande ses også i nedenstående tabel.

Tabel 6: Geneafstande i forhold til lugt

	Kumulation	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand ansøgt drift (m)	Afstand fra anlæg (m)
Enkelt bolig Bondehavevej 19	0	63,9	63,9	383,5
Samlet bebyggelse/lokalplan Lime - lokalplan	0	113,7	113,7	890,3
Byzone/Sommerhusområde Lime	0	202,2	202,2	888,7

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurderingen af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Lugten vurderes ikke at ville give anledning til væsentlige gener hos naboerne.

Husdyrbrugets lugtemission – kommunens vurdering

Lugt fra staldanlæg

Husdyrbrugloven fastlægger et bestemt beskyttelsesniveau for lugt fra staldanlæg. Vurderingen, af om den ansøgte produktion lever op til husdyrbruglovens krav med hensyn til lugtgener, baseres på beregning af lugtgeneafstande i det elektroniske ansøgningssystem. Lugtgeneafstanden er et udtryk for, hvor langt væk fra produktionen, der vil kunne opleves uacceptable lugtgener.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25, stk. 1, jf. stk. 2, kan kommunalbestyrelsen ikke godkende etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 b, hvis husdyrbruget med det ansøgte kan indebære væsentlig virkning på miljøet, som ikke kan imødegås med vilkår. Virkningen anses i alle tilfælde for væsentlig, hvis beskyttelsesniveauet for lugt (jf. §§ 32-34 og bilag 3, pkt. B), ikke kan overholdes.

Genekriterierne for husdyrbrugets lugtemission er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 32-34. Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. B, fremgår, at der skal beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel (Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug, december 2006, Skov- og Naturstyrelsen) som FMK-modellen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Beregningerne for den ansøgte produktion (tabel 6) viser, at der i byzone længere væk end ca. 202 meter fra staldanlægget ikke vil være væsentlige lugtgener fra stalden. I samlet bebyggelse længere væk end ca. 113 meter, vil der ikke være væsentlige lugtgener, og i enkelt bolig længere væk end ca. 64 meter vil der ikke være væsentlige lugtgener. I alle tre tilfælde, er den mindste afstand fra anlægget større end geneafstanden, og kravene til lugtbeskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32 vedr. geneafstand med hensyn til lugt er således overholdt.

Der er ingen ejendommen i området, der udsættes for en kumulativ effekt i forhold til lugt fra husdyrbrug.

De vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne". For at begrænse lugtindholdet i den bortventilerede luft fra stald stilles der derfor vilkår om at sikre en god staldhygiejne. For at sikre omkringboende mod væsentlige lugtgener, er der tillige stillet vilkår om at der kan pålægges afhjælpende foranstaltninger, hvis kommunen vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener. Afhjælpende foranstaltninger kan for eksempel være hyppigere rengøring af stalde og omkringliggende arealer, beplantning mm.

Det vurderes ud fra ovennævnte beregninger, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse, og med de stillede vilkår forventer Syddjurs Kommune, at den ansøgte produktion ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende til produktionen.

Lugt fra andre kilder

Der kan opstå lugt i forbindelse med omrøring i gyllebeholderen og ved udbringning af gylle. Der er stillet afbødende vilkår til minimering af disse gener.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget – ansøgers redegørelse

Der henvises til hovedgodkendelsen

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget – kommunens vurdering

Der henvises til kommunens vurdering og vilkårssætning i hovedgodkendelsen

Affaldsproduktion og brugen af naturressourcer – ansøgers redegørelse

Der henvises til hovedgodkendelsen bortset fra nedenstående ændringer.

Animalsk affald:

Udlevering: Døde dyr opbevares og afhentes på Firhøjevej 22.

Olie- og kemikalieaffald:

Evt. rester på ejendommen opbevares på Firhøjevej 22 og bortskaffes gennem erhvervsordning.

Affaldsproduktion og brugen af naturressourcer – kommunens vurdering

Der henvises til kommunens vurdering og vilkårssætning i hovedgodkendelsen.

Jord, grundvand og overfladevand – ansøgers redegørelse

Der henvises til hovedgodkendelsen bortset fra nedenstående ændringer.

Olie:

Der tankes ikke på denne ejendom.

Jord, grundvand og overfladevand – kommunens redegørelse

Der henvises til kommunens vurdering i hovedgodkendelsen.

Syddjurs Kommune vurderer, at risikoen for driftsforstyrrelser og uheld, som vil forårsage væsentlig forurening af miljøet, kan begrænses ved at lave planer for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse som beskrevet under tidligere afsnit, samt ved grundig oplæring af personale samt udarbejdelse af en beredskabsplan til, hvis uheldet skulle være ude.

Risici og håndtering

Udarbejdelse af en beredskabsplan gør, at man får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld, således at eventuelle skader ved uheld kan minimeres. Der er derfor stillet vilkår om, at der skal foreligge en beredskabsplan. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fastlægger håndteringen af situationer med potentiel forureningsrisiko. Det er Syddjurs Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store hændelser som f.eks. brand, hærværk o.l.

Af beredskabsplanen skal fremgå, at akut forurening som følge af driftsuheld eller andet straks skal anmeldes til Alarmcentralen, og efterfølgende skal tilsynsmyndigheden (Syddjurs Kommune) kontaktes. Planen skal ikke kun omfatte de uheld, der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med lækage af olietank. Planen skal ajourføres og gennemgås med de ansatte mindst 1 gang årligt, og planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder. Efter hver ajourføring skal beredskabsplanen indsendes til tilsynsmyndigheden og Syddjurs Kommune samt Beredskabet skal underrettes, når der sker væsentlige revideringer af planen.

Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man har adgang til den. Der stilles derfor krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig. Syddjurs Kommune vurderer, at risikoen for driftsforstyrrelser og uheld, som vil forårsage væsentlig forurening af miljøet, kan begrænses ved at foretage egenkontrol på ejendommen og ved vedligeholdelse af staldanlæg og landbrugsmaskiner.

Beredskabsplanen bør omfatte:

- 1) En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.
- 2) Handlungsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip), med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen. Herunder anbefales oplysninger om, hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan (telefonliste).
- 3) En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Herunder oplysninger om telefonnumre til kontaktpersoner (f.eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmåtter eller ruller til olieudslip).

Endelig anbefales det at der udarbejdes et kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.

Herudover henvises der til vurderingen og vilkårsfastsættelse i hovedgodkendelsen.

Vilkår til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

9. Evt. tankning af diesel skal foregå under opsyn. Evt. olietanke må ikke placeres, så der er risiko for tilledning til afløb
10. Beredskabet skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden.

Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe uheld.
11. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal foreligge, inden miljøtilladelsen tages i brug.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
 - a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
 - b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
 - c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - d. En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Herunder oplysninger om telefonnumre til kontaktpersoner.
12. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang årligt. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Beredskabsplanens indhold og opbevaringssted skal være kendt af virksomhedens ansatte og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) - reduktion af NH₃ – ansøgers redegørelse

Staldsystem og – teknologi

Anvendelsen af staldene ses af tabellen herunder.

Det fremgår ligeledes, at der ikke er installeret særskilt teknologi til ammoniakreduktion. Som beskrevet under BAT – ammoniak lever staldanlægget op til det vejledende BAT-ammoniakemissions niveau for eksisterende stalde.

Tabel 7: Staldtype, dyretype og teknologi

Stald-nr.	Staldtype	Dyretype	Teknologi
1	Sengestald med spalter (bagskyl/ringkanal)	Malkekøer, kvier, stude	Ingen
2	Fast gulv	Opsamlingsplads, malkestald	-
3	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier, stude	Ingen
4	Dybstrøelse	Kalve	Ingen
5	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier, stude	Ingen
6	Spaltegulvbokse	Ungdyr	Ingen
7	Dybstrøelse	Alle Kvæg	Ingen

BAT - ammoniak

I ansøgningsskemaet er beregnet et BAT-niveau på 1.550 kg N/år fra stalde og lagre. Den faktiske emission fra stalde og lagre er på 1.550 kg N/år. BAT anses således for at være overholdt.

Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) - reduktion af NH₃ – kommunens vurdering

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for det pågældende dyretype/staldsystem. Kravet betyder, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift (proportionalitetsprincippet).

BAT sikrer, at den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne minimeres, hvorfor BAT også skal anvendes i tilfælde hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger vil være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Derfor skal der tages stilling til fravalg af BAT ud fra proportionalitetsprincippet.

I det ansøgte projekt, er ammoniakemissionen fra staldene på 1550 kg N/år. Såfremt grænsen på 750 kg N pr. år overskrides, skal husdyrbrugets ammoniakemission svare til niveauet ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Tabel 8: Den opnåede ammoniakemission for staldanlægget

Staldnavn	m ²	Dyre- og staldkategori eller flexgruppe	BAT-krav* (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Teknologi	Vejledende BAT	Opnået emission
Stald 1	725	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1,16	Nej	841	841
Stald 3	84	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0,84	Nej	71	71
Stald 4	63	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0,84	Nej	53	53
Stald 5	133	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0,84	Nej	112	112
Stald 6	54	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Spaltegulvbokse	0,91	Nej	49	49
Stald 7	260	Alle kvæg; Dybstrøelse	0,84	Nej	218	218
Total	1059		-	-	1344	1344

Forudsætningen for alle BAT-beregningerne er "Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" undtagen for Stald 7, som er beregnet ud fra "Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit".

Ammoniakemissionen beregnes for hvert staldafsnit for sig. Beregningen foretages ved at gange produktionsarealets størrelse i m² med emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 3A, tabel 1). Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, mens kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet klassificeres som nyt eller eksisterende.

Syddjurs Kommune stiller vilkår til de teknikker, der er en forudsætning for opnåelsen af emissionsniveauet. I det ansøgte projekt, har ansøger ikke valgt at anvende ammoniakreducerende teknologi ud over den valgte gulvtype.

For at det valgte staldsystem skal kunne opretholde den beregnede ammoniakfordampning, kræves det, at gulve og stier renholdes løbende, hvilket der er stillet vilkår til. Syddjurs Kommune vurderer, at anlægget som beskrevet og med de gældende vilkår forebygger og begrænser forureningen mest muligt, under betragtning af proportionalitetsprincippet.

Med baggrund i redegørelsen fremsendt af ansøger, finder Syddjurs Kommune det ikke proportionelt at kræve anvendelse af yderligere staldteknologi end det beskrevne, i de eksisterende anlæg. Syddjurs Kommune finder således ikke anledning til at skærpe i forhold til Miljøstyrelsens vejledning om proportionalitet.

MILJØKONSEKVENSVURDERING - Vurdering af væsentlig indvirkning på miljøet

Kommunen er forpligtet til at sikre, at det ansøgte ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, ved at der træffes de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening fra det ansøgte projekt.

For husdyrbrug tager vurderingen om husdyrbrugets indvirkning på miljøet, udgangspunkt i følgende punkter:

- Staldindretning
- Opbevaring/behandling af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning
- Management
- Energi- og vandforbrug

Såfremt der i eksisterende stalde anvendes staldteknologier der ikke kan betegnes som BAT, skal der redegøres for, hvornår disse staldafsnit renoveres, således at de lever op til BAT. Der skal endvidere redegøres for evt. fravalg af oplagte teknologier. Til brug for kommunalbestyrelsens vurdering af BAT på staldanlæg, har Miljøstyrelsen fastlagt emissionsgrænseværdier, der kan efterleves på hhv. nye og eksisterende anlæg under hensyntagen til, hvilket omkostningsniveau der kan betragtes som proportionelt i forhold til den opnåede miljøgevinst. Kommunen er forpligtet til at foretage en vurdering af en bedrifts staldindretning på baggrund af Miljøstyrelsens vejledning.

På baggrund af den ovenstående redegørelser, vurderinger og med de stillede vilkår, er det Syddjurs Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Grænseoverskridende virkninger – kommunens vurdering

Syddjurs Kommune vurderer, at den ansøgte produktion ikke vil medføre nogen grænseoverskridende virkninger pga. emissionens størrelse og den lange afstand til nærmeste landegrænse.

SYDDJURS KOMMUNES SAMLEDE VURDERING

Syddjurs Kommune vurderer sammenfattende på baggrund af den miljøtekniske redegørelse og vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forureningen fra husdyrbruget ved anvendelse af den bedste tænkelige teknik for ammoniak, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og efterlever vilkårene i nærværende miljøtilladelse.

Jf. Habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 5, pkt. 2, jf. dennes § 6, skal der foretages en vurdering af, om en tilladelse eller godkendelse af husdyrbrug efter § 16a eller § 16b kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Grundet den store afstand, og da søen ikke står i hydrologisk forbindelse med et Natura 2000-område, vurderes der ikke at være en risiko for påvirkning af Natura 2000-områder som følge af det ansøgte. Samtidig vurderes det, at husdyrbruget kan drives på stedet uden væsentlige gener for omgivelserne.

OFFENTLIGGØRELSE

Udkastet til denne miljøtilladelse blev sendt i høring hos parter i sagen, herunder ansøger selv. Der var frist for afgivelse af bemærkninger på 2 uger, jf. husdyrlovens § 56.

Der indkom ingen bemærkninger i høringsperioden.

KLAGE- OG SØGSMÅLSVEJLEDNING

Tilladelsen er truffet i henhold til Lov nr. 1572 af 20/12/2006 om miljøgodkendelse af husdyrbrug (med senere ændringer) og kan i medfør af § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Tilladelsen er offentliggjort på Syddjurs Kommunes høringsportal den 20.08.2025. Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til husdyrbrugloven, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet indenfor 4 uger efter afgørelsens offentliggørelse, dvs. **senest den 17.09.2025**.

En eventuel klage over denne afgørelse har i udgangspunktet ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 stk. 1 i husdyrbrugloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ved sin behandling stadfæste, ændre eller ophæve tilladelsen.

En eventuel klage skal indgives via Klageportalen, som kan findes via et link på Nævnenes Hus hjemmeside, www.naevneneshus.dk, eller direkte på www.borger.dk eller www.virk.dk. Der skal logges på, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Syddjurs Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af Deres klage, at der indbetales et gebyr til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagegebyret er for virksomheder og organisationer fastsat til 1.800 kr. og for privatpersoner er klagegebyret fastsat til 900 kr. som indbetales med betalingskort i Klageportalen.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) Klageren får helt eller delvis medhold i sagen, eller

- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du grundet særlige omstændigheder ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Syddjurs Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. For yderligere information se: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Nærmere vejledning omkring brug af Klageportalen findes på Nævnenes Hus hjemmeside, www.naevneneshus.dk, og på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen dvs. naboer og klageberettigede personer, organisationer og myndigheder i forskelligt omfang. Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrbruglovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Følgende er underrettet om afgørelsen:

- Sagens parter (bilag 1)
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Departementet, Slotsholmsgade 12, 1216 København K, fvm@fvm.dk
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C, mail@sgav.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed; Enhed for Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV, trvest@stps.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedsøgade 20, 2100 Kbh. Ø, dnsyddjurs-sager@DN.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalgruppe Syddjurs v. Joy Klein, Kirkevænget 2, 8410 Rønde, syddjurs@dof.dk

Afgørelsen kan endvidere ses på Syddjurs Kommunes hjemmeside www.syddjurs.dk

LOVGRUNDLAG

- Husdyrbrugloven: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Lov. nr. 1572 af 20.12.2006 med senere ændringer).
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug (bek. nr. 1089 af 16. oktober 2024).
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (bek. nr. 2243 af 29. november 2021) med senere ændringer.
- Husdyrvejledningen på [Husdyrvejledningen - Husdyrvejledningen](#).
- Museumsloven: LBKG 2014-04-08 nr. 358
- Naturbeskyttelsesloven: LBKG 2024-06-28 nr. 927
- Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (BKG 2023-08-21 nr. 1098)
- Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV.
- Kommuneplan for Syddjurs Kommune 2024.
- Syddjurs Kommunes Naturkvalitetsplan.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 om ekstern støj fra virksomheder.
- Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning (BKG 2024-07-16 nr. 931).

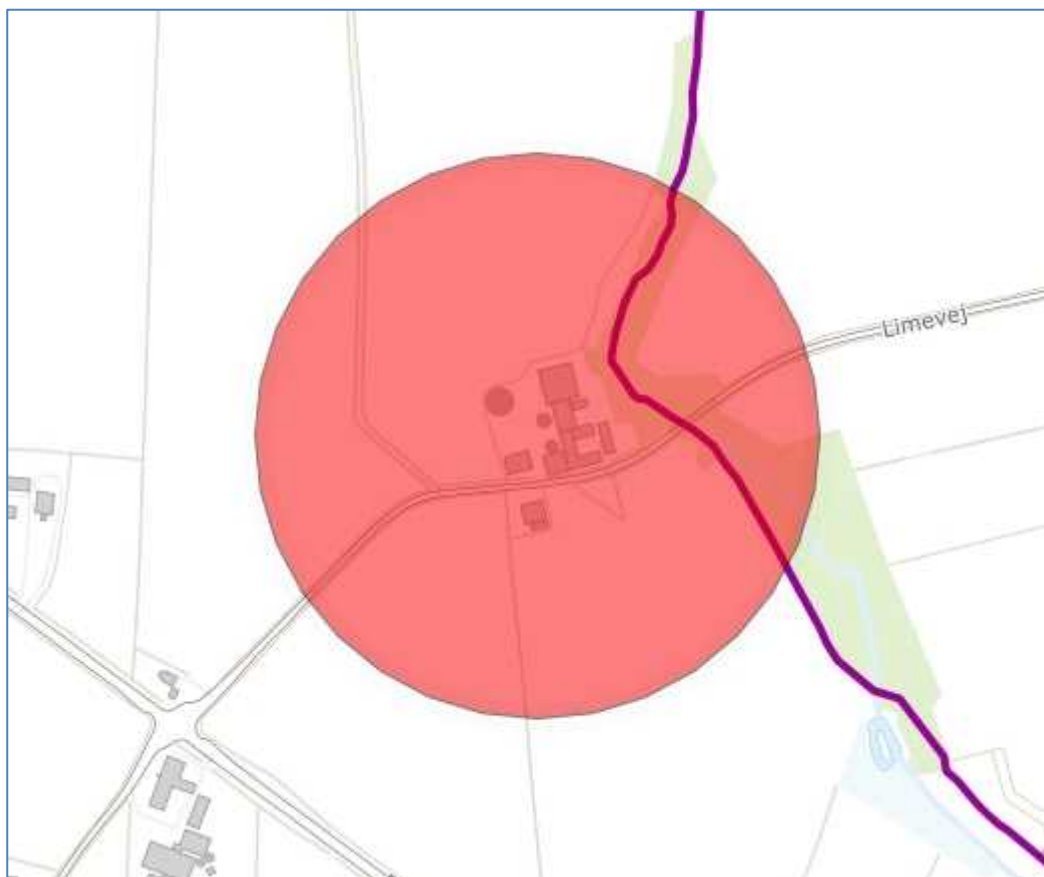
BILAG 1: Parter og høringsberettigede

Ejer:

Lars Jensen

Firhøjvej 22, 8963 Auning

Der er ingen naboer inden for konsekvensradius på 235 meter.

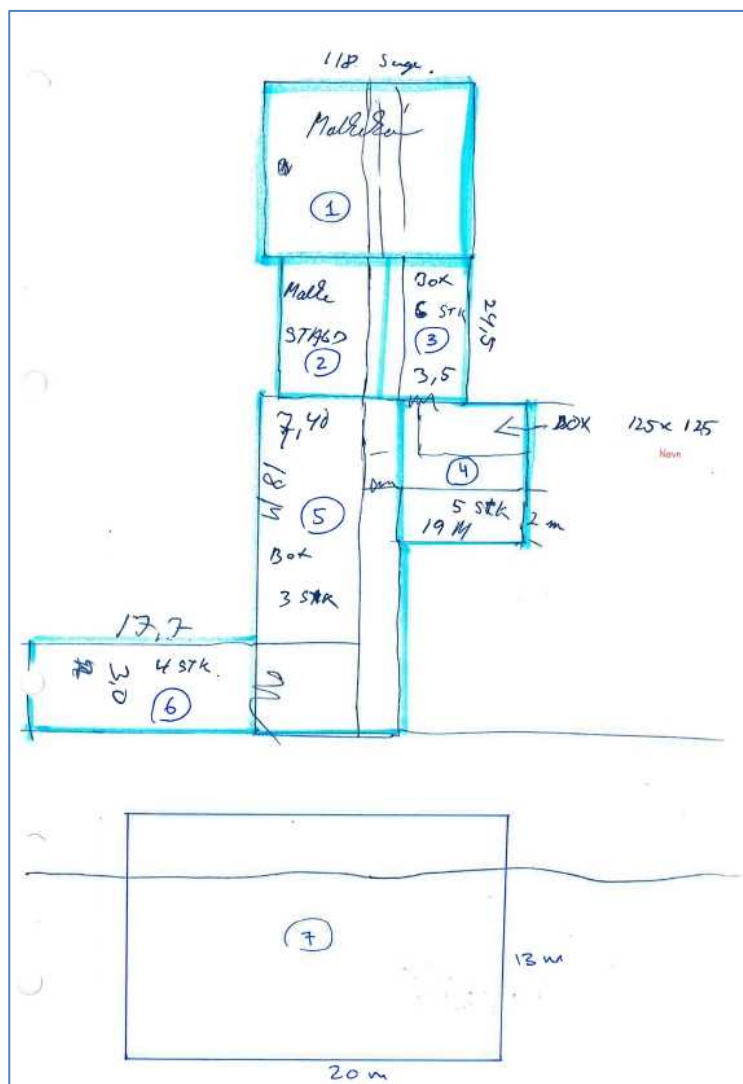

Det er vurderet, at der ikke er andre parter, der skal høres i forhold til landskab, kørsel etc.

BILAG 2: Situationsplan (kortet er ikke målfast)

BILAG 3: Placering og udregning af produktionsarealer

Produktionsareal							
Nr	Navn	Antal stier	Længde	bredde	areal	Staldtype	Dyretype
1		2	29	12,5	725	Sengestald m spalter, bagskyl	Malkekøer, kvier og stude
2		1				Opsamlingsplads - ikke produktionsareal	
3		6	4	3,5	84	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude
4		15	1,25	1,25	23	Dybstrøelse	Kalve
		5	4	2	40	Dybstrøelse	Kalve
5		3	6	7,4	133	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude
6		4	4,5	3	54	Fuldspalter	Ungdyr
7		1	20	13	260	Dybstrøelse	Alle Kvæg
					1320		

BILAG 4: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-området "Eldrup Skov og søer og moser i Løvenholm Skov"

Oversigt over Habitatområdernes udpegningsgrundlag februar 2022 ([opdateret UPG for habitatområder 2022-01-05 - endelig_afrii.xlsx](#) (mst.dk))

H43 Eldrup Skov og søer og moser i Løvenholm Skov

Kode	Udpegningsgrundlag
3160	Brunvandet sø
4030	Tør hede
7110	Højmose*
7120	Nedbrudt højmose
7140	Hængesæk
9110	Bøg på mor
9120	Bøg på mor med kristtorn
9190	Stilkege-krat
91D0	Skovbevokset tørvemose*
91E0	Elle- og askeskov*